

Livets väg

nr 34

Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (12)

Tidigare har artiklar i detta ämne varit införda i följande nummer:

1 Mosebok: 11, 13, 14, 15, 16, 17

2 Mosebok: 22, 23, 24, 25, 32

Förkortningar som används:

Gen. = Genesis, 1 Mos.

Ex. = Exodus, 2 Mos.

Lev. = Leviticus, 3 Mos.

Num. = Numeri, 4 Mos.

Deut. = Deuteronomium, 5 Mos.

Lovsång efter uttåget ur Egypten

När Israels folk på ett underbart sätt blivit räddade från Farao och hans här, sjöng de en underbar lovsång, som började med orden:

Jag vill lovsjunga Herren, ty högt är han upphöjd. Häst och ryttare störtade han i havet. Herren är min starkhet och min lovsång, han blev min frälsning. Han är min Gud, jag vill prisa honom, min faders Gud, jag vill upphöja honom... Du för dem in och planterar dem på din arvedels berg, på den plats, Herre, som du har gjort till din boning, i den helgedom, Herre, som dina händer berett. Herren skall regera alltid och för evigt (Ex. 15:1-2, 17-18).

Det står att Mose syster Mirjam tog en tamburin och att hon och kvinnorna under dans sjöng denna sång (v. 20f). Att Mirjam här kallas *profetissa (neviáh)* betyder närmast att hon var profetens syster och inte att hon var någon kvinnlig förkunnare, vilket Bibeln förbjuder. Senare nämns också att både Aron och Mirjam klandrades av Gud när de vid ett tillfälle ifrågasatte Mose ledarskap (4 Mos. 12:1-2).

Vattnet i Mara

En svår prövning mötte folket när de under tre dagar i öknen inte kunde få något vatten. De klagade hos Mose som vände sig i bön till Gud. Där fanns bara ett ställe med bittert, odrickbart vatten. Herren hörde då Mose bön och visade honom ett stycke trä. Mose kastade detta i vattnet, och genom ett Guds under blev vattnet drickbart och folket räddades undan en säker död (Ex. 20:22-25).

Det är uppbyggligt att i detta sammanhang tänka på hur Kristi kors också var *ett stycke trä*, genom vilket Gud räddade inte bara Israels folk utan hela mänskligheten. Jesus dog ju på ett kors av trä och blev därmed förbannad i vårt ställe. Guds vrede skulle ha drabbat oss alla, men i sin kärlek sände Gud sin ende Son till försoning för hela världens synd. Det står ju:

Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Förbannad är var och en som är **upphängd på trä** (Gal. 3:13).

Så blev Guds förbannelse över Kristus förvandlad till välsignelse för oss alla.

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkoblاد

Nr 34, 30 sept 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

Manna

Trots den underbara räddningen i Mara fortsatte folket att knota och klaga. Istället för att tacka Gud och Mose för allt som skett under räddningen undan den förskräcklige Farao och hans fruktansvärda terror, började de anklaga Mose och Aron. De sade:

Om vi ändå hade fått dö för Herrens hand i Egypten, där vi satt vid köttgrytorna och hade tillräckligt med mat att äta! Men ni har fört oss hit ut i öknen för att låta hela denna skara dö av hunger (Ex. 16:3).

Så är det också ofta för oss kristna idag. Istället för att tacka för Guds underbara frälsning genom Kristus och för att han gett oss ordet och dopet och genom dess vatten fört oss ut ur det andliga Egypten, börjar vi ofta klaga på allt möjligt.

Gud bestämde sig då för att pröva folket. Han lät det regna *manna* från himlen. Det var ett slags fint bröd som såg ut som tunna fjäll, ungefär som rimfrost på marken. Mannat fanns där tidigt på morgonen alla dagar utom på sabbaten (lördagen).

Då sade Herren till Mose: "Se, jag skall låta det regna bröd från himlen åt er. Folket skall gå ut och samla så mycket de behöver för varje dag. Så skall jag pröva dem, om de vill vandra efter min lag eller inte (Ex. 16:4).

På fredagen föll det dubbelt så mycket manna så att de kunde samla in för både fredagen och lördagen.

Det märkliga var att Gud gjorde så att alla fick lagom mycket att äta, oavsett hur mycket de samlade in.

Men när de mätte upp det ... hade den som samlat mycket ingenting över, och den som samlat lite fattades det ingenting. Var och en hade samlat så mycket som han behövde till mat (Ex. 16:18).

Gud hade befallt att man skulle samla manna varje dag, men man fick inte spara det till nästa dag. Mose sade:

"Ingen får lämna kvar något av det till i morgon." Men de lydde inte Mose, utan somliga sparade något av det till nästa morgon. Då växte det maskar i det och det luktade illa. Och Mose blev förargad på dem (Ex. 16:19f).

Vi kan jämföra mannat med Guds ord. En kristen behöver Guds ord för sin själ varje dag. Det går inte att leva på gamla välsignelser. Djävulen kommer ständigt med nya frestelser där han går fram som ett rytande lejon (1 Petr. 5:8f) Då måste vi stå honom emot, fasta i tron. Jesus själv använde Guds ord mot djävulens frestelser. (Matt. 5:1-11). Utan Guds ord står vi utan den vapenrustning som Gud vill att vi ska bära (Ef. 6). Det står att Herrens nåd är ny varje dag (Klag. 3:22), och denna nåd ges framför allt genom Guds ord. Det finns också en känd, fin samling av Lutherbetraktelser som heter "*Manna för Guds barn*" (6:e uppl., Sthlm 1893).

Gud lät folket få manna i hela 40 år. Trots att folket så många gånger knotade och klagade och gick emot Herrens befallningar, så försörjde han dem ändå under de många, långa åren i öknen. Detta visar oss Guds stora omsorg om oss, trots att vi är syndare som inte har förtjänat det. Det står:

Och Israels barn åt manna i fyrtio år, ända till dess de kom till bebott land. De åt manna till dess de kom till gränsen av Kanaans land (Ex. 16:35).

Detta är också en fin bild av vårt liv här på jorden. Så länge vi lever här är det i förhållande till himmelen som ett ökenland. Under den tiden försörjer Gud oss med både jordiskt och himmelskt bröd. Vi får vårt dagliga bröd, mat och dryck, hus och hem, familj och vänner m.m. Så får vi också Guds ord och sakrament rikligen, så

mycket vi behöver. Genom detta uppehålls vårt andliga liv. Men när vi sedan kommer in i det eviga livet är ökenvandringen slut. Då behövs inte längre något ”manna”, ty då får vi vara hos Herren och se honom ansikte mot ansikte och för evigt vara hos honom. Då har vi för alltid kommit in i det himmelska Kanaans land.

Vaktlar

Folket hade också klagat över att de inte fick något kött. De längtade tillbaka till köttgrytorna i Egypten. Gud hade också sagt till Mose:

"Jag har hört hur Israels barn knotar. Säg till dem: I skymningen skall ni få kött att äta ... Då skall ni inse att jag är Herren, er Gud." På kvällen kom vaktlar och övertäckte lägret (Ex. 16:12f).

I 4 Mos. 11 berättas mer ingående om hur folket klagade över att de inte fick något kött att äta. [Vi vet inte om det var samma tillfälle.] De klagade också över att de vara trötta på att äta manna. Det står:

Den blandade hopen som följde dem greps av stort begär, och även Israels barn började gråta igen och sade: "Vem kan ge oss kött att äta? Vi minns fisken som vi åt gratis i Egypten, och gurkorna, melonerna, purjolöken, rödlöken och vitlöken. Men nu försmäktar vår själ, för här finns inget att se utom detta manna" (Num. 11:4-6).

Mose visste inte vad han skulle ta sig till med folket och han vände sig till Gud med bön. Han orkade inte längre "bära folket som ett spädbarn i sin famn" (v. 12).

Mose var faktiskt alldeles förtvivlad. Han utbrast i sin bön till Herren:

Var ska jag få kött att ge åt hela detta folk? De kommer gråtande till mig och säger: Ge oss kött, så att vi får äta! Jag orkar inte bära hela folket själv, det är för tungt för mig. Om det är så här du vill göra mot mig, döda mig då direkt om jag

funnit nåd inför dina ögon, och låt mig slippa se mitt elände!" (Num. 11:13-15)

Gud hörde då Mose bön. Han lät sin Ande på ett särskilt sätt komma över 70 män, som skulle hjälpa Mose med folket (v. 24). Dessa började då också profetera som ett tecken på att de var utsedda av Gud. Detta skedde bara en gång. Mose bad:

Om ändå hela Herrens folk blev profeter genom att Herren lät sin Ande komma över dem! (v. 29)

Gud försäkrade också att folket skulle få kött. Men på grund av deras otro skulle de också få ett strängt straff. En hel månad skulle de få så mycket kött att det till och med skulle "tränga ut genom näsan" på dem. Mose blev alldeles häpen och sade:

Sexhundratusen man till fots har jag omkring mig, och du säger: Jag ska ge dem kött att äta under en månad! Finns det får och kor att slakta så att det räcker åt dem? Eller ska alla fiskar i havet fångas så att det räcker åt dem?" (v. 21f).

Även en så from man som Mose hade mycket svårt att tro att Gud skulle kunna göra det han lovade. Men Herren svarade honom:

Är Herrens arm för kort? Nu ska du få se om det jag har sagt ska hända dig eller inte.

Så gjorde Gud ett stort och märkligt under. Han lät en stark storm blåsa så att den förde med sig en mängd vaktlar in över lägret i öknen. Det var så många vaktlar att det blev ett lager över marken som sträckte sig en hel dagsresa åt alla håll och som var två alnar högt!

Guds under

Folket bestod alltså av 600.000 män förutom kvinnor och barn. Eftersom man i regel hade många barn var det troligen totalt ca 6 miljoner människor om man räknar ett genomsnitt på 5 barn per familj!

Alla dessa hade räddats från Egyptens slaveri och gått torrskodda på Röda Havets botten, från Egypten till Arabiska halvön.

Det är inte särskilt underligt att vår tids bibelkritiker inte tror på detta. Även den troende Mose hade svårt att tro på så stora under. Men hans otro övervanns och han litade på Herren. Men när bibelkritikerna inte tror på Guds allmakt och hans inspirerade och ofelbara ord, tror de inte heller på hans under. Därför försöker de förklara alla under som överdrivna. I grund och botten menar de att det endast kan finnas s.k. ”naturliga” förklaringar. Folket gick nog över på ett ställe som var väldigt grunt... (Hur kunde då alla Egyptierna drunkna där?) ... Det ”råkade” blåsa en storm som förde in många vaktlar, och sedan har historien gjorts om i efterhand och siffrorna blivit väldigt överdrivna i Bibeln... Men bibeltroende kristna är övertygade om att Gud verkligen har gjort alla de under precis så som Bibeln beskriver och att han också gör stora under med oss idag. Det största undret är att han skänker oss tron och frälsningen genom Jesus Kristus.

Guds straff för otron

Genom hela Bibeln finns en undervisning som säger att Gud i sin kärlek frälsar och räddar var och en som tror. Detta är *evangeliet*. Det gavs redan åt Adam och Eva genom löftet om kvinnans säd som skulle trampa sönder ormens (djävulens) huvud, vilket betyder att Kristus skulle besegra Satan och ta ifrån honom all hans makt. Så förbarmade sig Gud över sitt folk i Egypten och räddade dem genom uttåget genom Röda Havet.

Men samtidigt lär Bibeln att synden och otron måste få sitt straff. När folket på Noas tid inte längre ville tro på löftesordet om Kristus kom den stora floden över alla som vägrade lyssna på Noas varningar.

När folket i Sodom och Gomorra inte vill lyssna på Lots predikan kom Guds dom i form av eld och svavel som regnade över städerna.

När Faraos inte vill lyssna på Mose varningar kom de tio plågorna och till sist Faraos och hans härs undergång i Röda havets vatten.

Allt detta är *lagens* straff över synden. Detta straff kommer också över dem som visserligen till namnet är kristna, men som avfaller från Gud i otro. Så skedde nu med många i folket i öknen, som i otro hade trätt upp mot Mose och vägrat att lita på det Guds ord som Mose förkunnade. De fick nu sitt straff genom att Guds vrede drabbade dem när de bara tänkte på att få kött och greps av begär efter det. Det står:

Folket gick då hela den dagen och natten och nästa dag och samlade vaktlar. Det minsta någon samlade var tio homer, och de bredde ut dem åt sig runt omkring lägret. Men medan de ännu hade köttet mellan tänderna och det ännu var otuggat, upptändes Herrens vrede mot folket och Herren slog dem med en mycket svår plåga. Platsen fick namnet Kibrot-Hattaava, eftersom man där begravde dem av folket som hade gripits av begär (Num. 11:32-34).

Gud känner vars och ens hjärta. Det var inte alla som drabbades av Guds vrede, utan de som ”hade gripits av begär”. Så för frestelsen och begäret att synda mot Gud bort ifrån tron. Det finns de som lär att en kristen inte kan avfalla från tron. Det är den reformerta kyrkans falska lära (så som Calvin lärde). Men Bibeln varnar på många ställen för avfall. Därför skall vi flitigt bedja om att bli bevarade och i tron kämpa mot djävulens alla lockelser till synd och avfall. Därför skall vi flitigt bruka Guds ord och bönen.

Hebreerbrevets författare varnar:

Den som förkastar Mose lag ska utan förbarmande dö om två eller tre vittnar mot honom. Hur mycket strängare straff tror ni då inte den förtjänar som trampar på Guds Son, föraktar det förbundsblod som har helgat honom, och som kränker nådens Ande? Vi känner honom som har sagt: Min är hämnden, jag ska utkräva den, och dessutom: Herren ska döma sitt folk. Det är fruktansvärt att falla i den levande Gudens händer. Hebr. 10:28-31).

När vi läser sådana stränga ord skall vi ta varningen på allvar. Men sedan skall vi också be Gud om förlåtelse för alla våra synder och fly till Kristus och hans evangelium, vilket säger:

Jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller furstar, varken något som nu är eller något som ska komma, varken makter, höjd eller djup eller något annat skapat ska kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre. (Rom. 8:38f).

Tiden i öknen

Man kan undra över varför det tog så lång tid att komma från Egypten till Israels land? Även om man går till fots med många människor kan färden göras på några månader, men nu tog det 40 år! Svaret är att det berodde på folkets otro.

Det första målet för Mose och folket var att gå till Sinai berg där Mose skulle få lagens tavlor av Gud. På bilden visas hur man tänkt sig att folket vandrade. Först gick de söderut till Sinai berg och därefter norrut mot Kanaans land. Om folket inte hade protesterat skulle de ha kunnat gå raka vägen dit. Men genom otron fick de lov att gå omkring i öknen tills alla som ursprungligen gått genom Röda Havet hade dött. Det var bara deras barn och barnbarn som fick komma in i det utlovade landet. De enda två som stod fasta och fick komma in var Josua och hans

tjänare Kaleb. Inte ens Mose fick komma in i Kanaans land. Men han fick gå upp på berget Nebo och se in i det utlovade landet innan han dog.

Etappen från Egypten till Sinai berg var inte alls så lång. Enligt Bibelns uppgifter (räknat i enligt gamla israeliska året, som började på våren, ungefär i mars/april) skedde händelserna så här:

14/1 – 21/1 Påskalammet, det osyrade brödets högtid och uttåget genom Röda havet.

15/2 Ankomsten till öknen Sin

1/3 Ankomsten till Sinai berg

3/3 Berget dundrar och blixtrar och ett starkt basunljud hörs. Mose lag ges sedan.

Det tog alltså bara en och en halv månad att komma till Sinai berg. Vägen därifrån upp till Kanaans land är inte mycket längre.

Gud ledde ju folket genom elden och molnsdyn. På Sinai berg fick Mose inte bara de tio budorden utan också många andra lagar. Han fick också noggranna befallningar och beskrivningar om hur ett stort tält (tabernaklet) skulle byggas. Där skulle gudstjänsten förrättas av Mose bror Aron och hans söner. Aron fick särskilda kläder och smordes som överstepräst. Om allt detta berättas ingående i fortsättningen av Moseböckerna.

Forts. i nästa nr

